

har siddet ved Magten, og som stadig og mere tydeligt er drevet til Højre og til sidst er blevet ganske afhængig af det konservative Folkeparti, fordi den højtærede Statsminister er bundet til det konservative Folkeparti ved et System af de Silkesnore, som Partiet har rakt Ministeren nu og da, men som det til syvende og sidst har foretrukket i Stedet for at lægge om hans Hals at lægge om hans Hænder og Ben — hvilket System af Silkesnore har medført, at Partiets Politik nu ved Samlingens Slutning staar saa nær hos de Konservative som ingen Sinde før —, denne Politik kan højst være Udtryk for, hvad 100 000 af Partiets Vælgere mener. Man kan jo heller ikke undgaa, naar Venstremænd nu og da udtaler sig, at høre en Vending som denne: Ja, vi har ingen Sympati for Venstres tvetydige og dulgte nationale Politik, men af Hensyn til den samlede Politik holder vi ved Partiet. Lidt efter siger de: Ja, vi har ingen Sympati for, at man i den militære Politik har nægtet at forelægge Sagen for Vælgerne til Afgørelse, men af Hensyn til den samlede Politik bliver vi. Man kan høre mange sige: Vi vender os med Vrede mod Venstres kirkelige Politik, der er et Brud paa hele Partiets Tradition, men af Hensyn til den samlede Politik bliver vi. Der er mange, som siger: Venstres økonomiske Politik, der ingen Retning har, kan vi ikke finde os tilfredse med, men af Hensyn til den samlede Politik vil vi alligevel støtte den. Den Skattepolitik, der føres, er jo langt fra Venstres Ideal, men Herregud, af Hensyn til den samlede Politik bliver vi der. Ogsaa i den sociale Politik foregaar der Ting, som vi slet ikke kan billige, men af Hensyn til den samlede Politik bliver vi. Den Jordpolitik, som er ført i de sidste 3 Aar under den nuværende Landbrugsministers Ægide, viser jo saa aabenbart, hvilket Fejlgreb man har gjort ved at følge den i Stedet for at fastholde den Politik, som man slog ind paa i 1919; vi maatte ønske, at man ikke var gaaet ind paa den Politik, men af Hensyn til den samlede Politik vil vi alligevel holde Trop. Saadanne Vælgere, der opløser hele Venstres samlede Politik, og som tager Afstand fra enhver Enkelthed, kan jo til syvende og sidst ikke føle sig tilfredse med den Politik, som de 100 000 konservative Vælgere paa tvinger Partiet. Man har betegnet et Skridt, som Venstre en Gang foretog, som et Skridt til Siden. De 3 Aars Politik, vi har oplevet, er paa alle Omraader et Skridt til Siden, bort fra Venstres Vej — et Skridt til Siden eller, hvis man vil erstatte det Udtryk med et andet, et Spring tilbage. Naar Par-

tiet i disse 3 Aar har været heldigst, saa gaar det i Grøften ved Siden af Venstres Vej, men hyppigst gaar det ad helt andre Veje. Nogen Begejstring vækker jo ikke Regeringens og Venstrepartiets Politik blandt Vælgerne. Dette kommer til Udtryk i de Sætninger, som fra forskellig Side, fra forskellige og ret modsatte Hold indenfor Partiet har lydt om, at den og den Sag vil vi overlade til Venstres Rigsdagsmænd at forsvare, vi skal vel vogte os for at gøre det, og vi misunder dem ikke dette Forsvar.

Naar man ser paa det konservative Samarbejde mellem det konservative Folkeparti og Venstre, som i dette Øjeblik synes saa tæt sammenslyngede som ingen Sinde før, kan man alligevel ikke undlade at bemærke Symptomer paa, at begge Parter er lede og kedede af hinanden, Venstre led og kedet af et saa holdningsløst Parti som det konservative, et saa plagsomt Parti, der den ene Dag farer op i rasende Forbitrelse og den næste Dag falder til Ro og erklærer sig villigt til at støtte det — det maa heller ikke være morsomt til Stadighed at være i Hus med et saa ustadigt Parti —, og de Konservative lede og kedede af et Parti, hvis Politik ledes med en saadan Svaghed som den, der præger den højtærede Statsminister. Derfor har jeg betegnet denne Samlings Resultater som en Samling af trætte, dødtætte Forlig af trætte Politikere, der er lede og kedede af den Politik, de fører sammen. Og derfor, saa mærkeligt det end kan synes, er jeg i Grunden af den Opfattelse, at nu i dette Øjeblik, hvor Samarbejdet synes at være paa det højeste og paa det mest intime, indledes i Virkeligheden Afviklingen. Afvikling — det er jo noget, som staar paa Venstres Program, og Samarbejdet med de Konservative er en af de Krigstidens Foranstaltninger, som i højeste Grad trænger til Afvikling. Jeg vil imidlertid haabe, at de to Partier nu maa fortsætte og føre deres Politik til Ende indtil Valgets Dag. Der vil ikke være opnaaet noget gunstigt for den politiske Udvikling her i Landet, hvis Venstre i den næste Samling, led og kedet af Samarbejdet og med ængstelige Blikke hen til Valgdagen, vilde foretage en lignende Vending, som det foretog i 1912 som Afslutning paa et lignende Samarbejdes Periode; da afbrød Venstre som bekendt Samarbejdet i den sidste Samling og gik ud til Valget i en ny Politik. Jeg vil haabe, at de denne Gang vil fortsætte og føre deres Politik til Ende, thi først da vil der kunne komme virkelig Klarhed ind i vor Politik. Vælgerne maa have og bør have Lejlighed til at afgøre,